

III. stretnutie

Téma: Zdieľanie zodpovednosti za našu misiu

Úryvok zo Sv. Písma:

Lk 4, 16 - 21

Ježiš prišiel aj do Nazareta, kde vyrástol. Podľa svojho zvyku vošiel v sobotu do synagógy a vstal, aby čítal. Podali mu knihu proroka Izaiáša. Keď knihu rozvinul, našiel miesto, kde bolo napísané: „Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som hlásal evanjelium chudobným. Poslal ma oznámiť zajatým, že budú prepustení, a slepým, že budú vidieť; utláčaných prepustiť na slobodu a ohlásiť Pánov milostivý rok.“ Potom knihu zvinul, vrátil ju sluhovi a sadol si. Oči všetkých v synagóge sa upreli na neho. A on im začal hovoriť: „Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli.“

Zamyslenie

Ježiš prichádza domov, kde vyrástol. Nazaret je nielen miestom ohlásenia o naplnení Izaiášovho radostného prisľúbenia, ale dá Ježišovi prorocké označenie - Nazaretský (por. Mt 2, 23), ktoré bude neskôr identifikačným znakom jeho kríža, jeho kráľovského trónu - (por. Jn 19, 19). Ježiš zatvorí knihu proroka Izaiáša a svoju „inauguračnú reč“ v synagóge zakončí slovami: „Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli“. (Lk 4, 21). Posolstvo radosti žiari z každého slova tohto úryvku. Písmo sa naplnilo. Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami (Jn 1, 14)

Spoločné kráčanie Cirkvi synodálnymi chodníkmi, ktoré sú lemované mnohými „krížikmi“, boľáčkami, starosťami, trápeniami i hriechmi jej členov - a vlastne celého ľudstva - (por. GS 1) nemôže priniesť ovocie, ak nebude napojené na Krista, bez ktorého nie je možné nič urobiť (Jn 15, 5). A hoci sme pre mnohé nebezpečenstvá a úskalia doby pokúšaní stiahnuť sa do defenzívy a brániť všetko, čo nám je vzácné a sväté, nemôžeme zabudnúť, že toto nie je naša identita a naše poslanie. Svätý Pavol VI. pripomína, že evanjelizovanie je najhlbšou identitou Cirkvi (*Evangelií nuntianti* 14). Spoločenstvo Cirkvi (*communio*) je misionárske *communio* (por. *Christifideles laici* 32).

Vediac o nevyhnutnosti evanjelizovať, ...beda mi, keby som evanjelium nehlásal (1 Kor 9, 16), nemalo by byť ťažké naplniť misijný príkaz: „Choďte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu“ (Mk 16, 15). Je potrebné ísť a hlásať!

Čo však s tým, ak hlásame všetko možné, od vznešených myšlienok literátov, cez neuveriteľné príbehy z filmov a sociálnych sietí, cez súkromné vízie a posolstvá vyvolených osôb až po vlastné predstavy a idey o svete a Cirkvi? Platí aj vtedy misijný príkaz? Určite nie!

Viac ako vedomie príkazu potrebujeme dnes nanovo spoznať obsah nášho ohlasovania. Ježiš Kristus, ktorý hlásal Božie kráľovstvo naplnený Duchom Svätým (por. Lk 4, 1), on je obsahom i silou nášho ohlasovania. Svätý Ján Pavol II. to vyjadril slovami: „Kto naozaj stretol Krista, nesmie si ho ponechať pre seba, ale ho musí ohlasovať“ (*Novo millennio*

ineunte 40). Táto misia má byť našou dispozíciou, je to náš permanentný stav (por. *Evangelii gaudium* 25; 273).

Aby sme túto misiu pochopili ako našu spoločnú zodpovednosť, potrebujeme skúsenosť s Kristom. Pápež František hovorí, že skutočný misionár vie, že Ježiš s ním kráča, s ním hovorí, s ním dýcha, s ním pracuje. Cíti, že živý Ježiš je s ním uprostred misijného poslania. Kto neobjaví Ježiša prítomného v samotnom srdci misijného diela, čoskoro stratí entuziazmus a prestane si byť istý tým, čo odovzdáva; chýba mu sila a zápal. A človek, ktorý nie je presvedčený, nadšený, istý a zamilovaný, nikoho nepresvedčí. (por. *Evangelii gaudium* 266)

Čo je obsahom mojich slov, keď hovorím o Cirkvi? (celá Katolícka cirkev na čele s pápežom, diecéza, farnosť, spoločenstvo...) Som iba v permanentnom stave obrancu Cirkvi? Bojím sa o Cirkev? Akým spôsobom ju bránim? (Možno z pohodlia môjho domova vo virtuálnom svete? Možno agresívnym spôsobom nehodným Kristovho učeníka? Alebo...?) Čo pre mňa znamenajú slová o ohlasovaní radostnej zvesti? Čo je pre mňa radostná zvesť? Kde všade môžem ohlasovať evanjelium?

Pomocné otázky pre diskusiu

Spoluzodpovednosť za misijné poslanie: Synodalita slúži misijnému poslaniu Cirkvi; všetci členovia sú pozvaní k tomu, aby sa na ňom podieľali.

- Čo znamená pre môj život, že každý pokrstený je zároveň poslaný, teda misionár?
- Sme skutočne misijným spoločenstvom, Cirkev pre druhých, alebo do seba uzavretou skupinou? V čom konkrétne sa prejavuje naše spoločenstvo ako misijné?
- Čo si predstavujem pod pojmom misie, pokiaľ nejde iba o „misionárov“ odchádzajúcich do iným zemí a kontinentov? Ako môžu misie súvisieť so životom nášho konkrétneho spoločenstva?
- Aké misijné / evanjelizačné aktivity sú v našom spoločenstve rozvinuté? A aké by mohli byť nanovo rozvinuté?
- Je možno čerpať v živote nášho cirkevného spoločenstva silu pre našu službu v spoločnosti? Je podporovaná zodpovednosť za politický život, vzdelávanie, presadzovanie sociálnej spravodlivosti, starostlivosti o životné prostredie?
- Ako sa snažíme tvoriť vzťahy a spoluprácu s miestnou samosprávou? Snažíme sa ponúkať svoje služby v prospech všetkých ľudí žijúcich v našej farnosti?
- Aké môžu byť naše osobné vnútorné prekážky pre hlásanie / evanjelizáciu (hanblivosť, neznalosť, nezáujem, malá osobná motivácia)?
- Evanjelizačné / misijné dielo predpokladá osobnú hlbokú konverziu: mám osobnú skúsenosť s Bohom, ktorá mi túto cestu otvorila?
- Čo pre nás môže znamenať evanjelizácia ako „metóda postupných krokov“, začínajúcich kultúrnych, športových (pred – evanjelizačných) aktivít? Aktivity smerované na jednotlivé skupiny (muži, ženy, mládež, deti)?
- Misijné poslanie je stálym podnetom k tomu, aby sme nezostali v priemernosti, ale stále rástli na našej ceste s Bohom / k Bohu. Čo mi toto hovorí pre život našej farnosti / mne osobne?

III. stretnutie

Téma: Dialóg v Cirkvi a spoločnosti

Úryvok zo Sv. Písma:

(Gn 1, 26-28)

Boh povedal: "Urobme človeka na náš obraz a podľa našej podoby! Nech vládne nad rybami mora i nad vtáctvom neba, i nad dobytkom a divou zverou a nad všetkými plazmi, čo sa plazia po zemi!" A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, muža a ženu ich stvoril. Boh ich požehnal a povedal im: "Plod'te a množte sa a naplňte zem! Podmaňte si ju a panujte nad rybami mora, nad vtáctvom neba a nad všetkou zverou, čo sa hýbe na zemi!"

Zamyslenie

Tento krátky úryvok z biblickej prahistórie o stvorení sveta zdanlivo nezapadá do kontextu dnešnej témy, ktorou je dialóg. Ak sa však zahľadíme lepšie, môžeme byť prekvapení jeho hlbokou spojitosťou. Boh, ako sa uvádza v knihe Genezis, tvorí všetko svojim slovom. „Boh povedal...“ a rozhodol sa dať svojmu stvoreniu osobitný charakter, ktorý by prevyšoval všetko materiálne. Tvorí človeka, požehnáva ho a *prehovára* k nemu. Tu sa nachádza dôležitý aspekt postoja Boha voči človeku. Človek je obdarený plnohodnotnou a zmysluplnou existenciou aj vďaka tomu, že ho Boh uspôsobil pre dialóg. Stvoriteľ prehovoril k svojmu stvoreniu.

Slovo má pre človeka veľmi veľký význam. Božím slovom bol človek stvorený a ľudský sluch je na slovo citlivý. Už o človeku v raji môžeme teda jednoznačne povedať, že bol *disponovaným pre dialóg* s Bohom, čím bol zároveň uspôsobený pre Pravdu, Dobro a Krásu, pretože bol stvorený na Boží obraz a podobu. Slovo je teda prirodzenou súčasťou človeka. Nie však slovo lži. Tí, ktorí dôverne poznajú príbeh stvorenia, vedia, že prostredníctvom dialógu vstupuje do života človeka aj zlo. Diabol využíva azda ten najprirodzenejší spôsob – komunikáciu – a infikuje ľudské myslenie.

Prvým slovom, ktorým sa had obracia na Evu je: *naozaj Boh povedal*, teda *je pravda, že Boh povedal...?* Vkladá do človeka podozrenie. Pozor človeče, je treba byť v strehu! Keď sa niekto pýta, či je niečo pravda, zároveň to tým spochybňuje. Podozrenie je prvým krokom, ktoré pokušenie uplatňuje. Podozrievať znamená spochybniť pravdu, ktorú sa mi snaží predostrieť druhý. Zlo v začiatku dialógu nepoužíva zjavnú a do očí bijúcu nepravdu. Používa polopravdu, resp. poloklamstvo, ktoré sa javí ako pravda, avšak stojí priamo proti nej.

Pri tomto biblickom rozprávaní sa tiež vynára otázka, kde sa v tejto chvíli nachádza Adam? Nehovorí sa predsa o Adamovom hriechu? Muž v tomto príbehu mlčí. Mlčal nielen pri rozhovore svojej ženy s hadom, ale tiež vo vzťahu s Evou. Vôbec nepripomenul Božie slová ktoré dostal. Nepozval Evu k pohľadu zo širšej perspektívy a nepripojil sa k nej, aby spoločne odporovali slovám klamstva. Pasívne počúval čo hovorí, namiesto toho, aby s ňou

vo vzájomnej úcte prehovoril. Adam zlyhal a možno povedať, že jeho hriech nezačal tým, že zjedol zakázané ovocie, ale tým, že mlčal vtedy, keď bolo treba hovoriť. Ako z tejto krátkej úvahy vidieť, dialóg je odvekou základnou časticou vzťahu a pokiaľ tento prvok vo vzťahu nie je zameraný na pravdu a dobro, nastáva problém.

Komunikácia má byť dialógom a naše slová sa majú uberať smerom k druhému. No ten, ktorý slovo prijíma, sa má nad ním zamyslieť, vnútorne sa ho snažiť pochopiť a až potom naň odpovedať. V dialógu je dôležité uvedomiť si, že ten, s ktorým komunikujem, nie je oponentom môjho názoru ale mojím partnerom vo vzájomnom hľadaní pravdy. Keď hovoria všetci, nikto nepočúva. Dialóg predpokladá na jednej strane slovo a na druhej stíšenie sa. Stíšiť sa v dialógu však neznamená iba nehovoriť, ako to vidieť u Adama. Stíšenie zahŕňa aktívne počúvanie druhého, mlčanie ducha, v ktorom upokojím vlastné myšlienky. Naučiť sa zastaviť tok vlastných myšlienok, doslova zabrzdiť myšlienky, aby som sa stal otvoreným pre druhého a aby som začal brať vážne záležitosť, s ktorou za mnou prichádza. Keď náš dialogický partner skutočne počúva, rozhovor okamžite získava na väčšej hĺbke. Cieľom dialógu nie je seba prezentácia, či hlásanie vlastných názorov. Cieľom dialógu je pravda. No táto pravda nie je teóriou či myšlienkovou ideou, ale osobou. Pravda to je Ježiš Kristus. (Jn 14, 6)

Pomocné otázky pre diskusiu

Viem aktívne počúvať?

Nakoľko dokážem jasne a vecne sformulovať to, čo chcem povedať v dialógu s druhými?

Sú moje slová a moje postoje v Cirkvi zrozumiteľné pre druhých?

Dokážem hovoriť v správnom čase na správnom mieste, alebo nevhodne mlčím a hovorím až za oponou, keď mi už nič nehrozí?

Nakoľko sa ja sám angažujem v obnovení dialógu našej komunity?

Aké sú miesta a prostriedky dialógu v našej miestnej cirkvi?

Ako podporujeme spoluprácu so susednými farnosťami, rehoľnými spoločenstvami v danej oblasti, laickými združeniami a hnutiami atď.?

Ako sa vyrovnávame s rozdielnymi pohľadmi, konfliktmi a ťažkosťami?

Akým konkrétnym problémom v Cirkvi a spoločnosti by sme mali venovať väčšiu pozornosť?

Aké skúsenosti s dialógom a spoluprácou máme s veriacimi iných náboženstiev a s tými, ktorí nemajú náboženskú príslušnosť?

Ako Cirkev vedie dialóg s inými oblasťami spoločnosti a ako sa od nich učí: zo sféry politiky, ekonomiky, kultúry, občianskej spoločnosti a od ľudí žijúcich v chudobe?